

Recensie: Toen waren er nog nul***

Fakkeltheater Rode Zaal
donderdag 9 maart 2017

foto © Lauranne Cleenwerck

Recensie:

'Toen waren er nog nul' is de theatervoorstelling naar 'Tien kleine negertjes', het best verkochte boek van Agatha Christie dat in 1939 werd uitgegeven. 7 jaar na zijn première programmeert Loge 10 Theaterproducties de voorstelling opnieuw in het Fakkeltheater. Kennelijk is er nog steeds een publiek voor deze whodunit die weliswaar een product uit zijn tijd is (toen er geen gsm's en dergelijke waren). 10 Mensen worden uitgenodigd op een eiland door een verre kennis. De gastheer en gastvrouw Mr. and Mrs. N.I. Manth laten echter op zich wachten. Alle tien doen ze zich beter voor dan ze eigenlijk zijn. Dat blijkt wanneer plots een stem te horen is van een grammofoonplaat. Die gaat elke gast een voor een af en meldt wat die op zijn of haar kerfstok heeft. Want wat ze allemaal gemeen hebben, is een duister verleden. Iedereen blijkt minstens een dood op zijn geweten te hebben. Wanneer de ene na de andere gast vermoord wordt op het eiland, komen de aanwezigen tot de conclusie dat een van hen de moordenaar moet zijn, en dat N.I. Manth wellicht staat voor 'niemand'.

De tien zijn: Mr. Marston (heeft door een auto ongeval te veroorzaken twee doden op zijn geweten), Mr. Mc Kenzie (stuurde als generaal de minnaar van zijn vrouw de dood in), kokkin Mrs. Rogers en butler Mr. Rogers (hebben beiden de moord op hun voormalige werkgeefster om haar erfenis op te strijken op hun geweten), de diepgelovige Mrs. Brent (ontsloeg haar dienstmeid Beatrice Taylor omdat ze ongehuwd zwanger geraakte, waarop het meisje zich verdrong), Mr. Armstrong (heeft als dokter de dood van een patiënt op zijn geweten omdat hij haar opereerde terwijl hij dronken was), Mr. Blore (doet zich voor als de Zuid-Afrikaanse Mr. Davis, werkt nu bij Scotland Yard maar was vroeger een politie-inspecteur die geld ontving om een onschuldige een levenslange gevangenisstraf te bezorgen), Mr. Lombard (heeft de dood van enkele inboorlingen op zijn geweten omdat hij hen aan hun lot overliet), Mrs. Claythorne (heeft de verdrinkingsdood van een jongen op haar geweten) en Mr. Wargrave (sprak vaak de doodstraf uit voor verschillende misdaden).

Allemaal kunnen ze dus achter de moorden zitten die een na een gebeuren. Mr. Marston (Michiel De Meyer of Wout Verstappen), Mrs. Rogers (Ann De Winne) en Mr. Mc Kenzie (Erik Goris) ruilen als eersten al voor de pauze het tijdelijke voor het eeuwige. Opvallend is dat heel wat personages ofwel datgene wat ze mispeuterd hebben, minimaliseren, afschuiven als 'een ongeval', of er simpelweg niets over willen zeggen tegen mannen (Mrs. Brent bijvoorbeeld). Slechts twee van hen geven toe dat de beschuldiging klopt. Marston en Rogers worden beiden om het leven gebracht door gif in hun drank. 'Een daad van God' is het volgens Mrs. Brent wanneer ze te horen krijgt dat de dienstster dood is. Wanneer de gasten een kinderversje zien hangen aan de muur en de link leggen met de moorden en waarop ze zijn gebeurd, beseffen ze dat de dader alle moorden via dat aftelrijmpje aankondigt. Telkens er iemand vermoord wordt verdwijnt er ook een soldaatje op de schouw...

Hoewel er erg veel personages zijn, en het onmogelijk is om zo veel informatie rond hun verleden op korte tijd te verwerken, weet de voorstelling duidelijk zijn publiek wel te boeien. Tijdens de pauze en net voor de start van het tweede deel horen we dan ook heel wat theorieën de kop op steken onder de toeschouwers én de vraag zich

stellen hoe de beeldjes van de soldaatjes plots verdwijnen. Een sterk staaltje spanningsopbouw zien we wanneer het in het tweede deel nacht is en de acteurs de ruimte enkel met kaarslicht verlichten.

Globaal gesproken wordt er goed geacteerd, al zijn het toch vooral drie acteurs die eruit springen: Nathalie Wijnants (als Mrs. Claythorne) die heerlijk over haar toeren mag zijn, iets wat Wijnants erg goed af gaat, Karin Jacobs (als Mrs. Brent) die een intrigerend personage neerzet als strenge, wat kille diepgelovige. En verder is er nog het Zuid-Afrikaans van Bob Selderslaghs (Mr. Davis/Blore) wat hem sowieso verdacht maakt.

'Toen waren er nog nul' staat, hoewel het stuk bij momenten wat gedateerd aanvoelt, garant voor pretentieloos entertainment en blijft wonderwel boeien door zijn tempo en prima acteerprestaties. Christie kijkt echter op het einde van het toneelstuk dat in 1943 het levenslicht zag, dermate af van de plot van het boek, dat die keuze het dramaturgische niveau wat onderuithaalt. Sterker en dramatischer had dus volgens ons een stuk geweest dat van begin tot einde het boek volgde.

< Bert Hertogs >